

INTEGRAREA COMPETENȚELOR DE SPRIJIN SOCIO-EMOȚIONAL ÎN FORMAREA CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE

ANA-MARIA COMAN
LEGISLAȚIE ȘI POLITICI EDUCAȚIONALE
MEDC, ANUL I

INTRODUCERE

Creșterea dificultăților emoționale în rândul elevilor transformă sprijinul socio-emoțional într-o prioritate pentru școala românească. Datele recente arată că riscurile de dezechilibru emoțional cresc odată cu vârsta elevilor, evidențiind nevoia unei educații care să susțină atât performanța academică, cât și dezvoltarea emoțională și socială (Ministerul Educației și Cercetării, 2025).

Eficiența actului educațional este direct condiționată de climatul emoțional al clasei. Dotarea cadrelor didactice cu competențe de identificare timpurie a vulnerabilităților socio-emoționale (dificultăți de reglare emoțională, retragere socială), autoreglare, comunicare empatică și orientare către servicii specializate transformă profesorul dintr-un simplu observator într-un factor decisiv de prevenție.

În acest context, se impune o întrebare fundamentală pentru leadershipul educațional: cum integrăm sistematic competențele de sprijin socio-emoțional în formarea profesorilor pentru a asigura un climat școlar sigur și favorabil dezvoltării socio-emoționale?

Această capsulă informativă se adresează directorilor de școli și cadrelor didactice din învățământul preuniversitar din România.

Scopul acesteia este de a susține integrarea competențelor de sprijin socio-emoțional în formarea continuă a cadrelor didactice.

Capsula urmărește evidențierea rolul profesorului în asigurarea unui climat școlar sigur și propune direcții de intervenție aplicabile la nivelul unității de învățământ.

EVIDENȚE

Aproximativ 23% dintre elevii de gimnaziu din România prezintă un risc semnificativ de a dezvolta tulburări emoționale, o vulnerabilitate care se accentuează progresiv de la clasa a V-a (21%) până la clasa a VIII-a (26%). (Ministerul Educației și Cercetării, 2025a).

Datele arată că, deși 91% dintre elevi cunosc rolul consilierului școlar, doar 17% solicită acest tip de sprijin, orientându-se mai frecvent către profesori și diriginți. Totuși, doar 28% dintre diriginți se consideră pregătiți să gestioneze astfel de situații, evidențiind nevoia unor formări specifice în sprijin socio-emoțional (Ministerul Educației și Cercetării, 2025a).

ȘTIINȚIFICE

În prezent, sprijinul pentru elevii cu dificultăți socio-emoționale se bazează în principal pe consilierul școlar. Potrivit datelor furnizate de Ministerului Educației (2025b), deficitul sever de specialiști limitează accesul elevilor la suport adecvat: în România, un consilier deservește în medie 735 de elevi, cu peste 50% peste norma legală de 500 de elevi.

Studiile arată că participarea profesorilor la formări în domeniul sănătății mintale crește semnificativ atunci când acestea sunt recunoscute oficial prin credite, certificări sau alte forme de acreditare profesională. Integrarea acestor competențe în oferta de formare continuă poate accelera adoptarea și aplicarea lor la nivelul școlilor (Shelemy & Harvey, 2019).

Bune practici

De la predare la sprijin emoțional: rolul extins al profesorilor

Consolidarea competențelor socio-emoționale ale cadrelor didactice necesită formări practice, axate pe identificare și prevenție. Programele acreditate, susținute de specialiști, sunt considerate cele mai eficiente, oferind instrumente concrete și ușor de integrat în practica de la clasă. (Shelemy & Harvey, 2019).

Totodată, aceste formări dezvoltă capacitatea profesorilor de a identifica dificultățile emoționale, de a orienta elevii către specialiști și de a gestiona impactul traumelor asupra performanței și participării școlare (Ohrt et al., 2020).

Instruirea specifică în sănătate mintală consolidează încrederea profesorilor și reduce reticența în fața situațiilor dificile, autoeficacitatea fiind esențială pentru succesul intervențiilor la clasă.

(Dawn-O'Reilly et al., 2024).

Programe precum PROMEHS arată că sprijinirea simultană a elevilor și profesorilor îmbunătățește starea de bine a cadrelor didactice, oferindu-le resurse pentru gestionarea stresului și consolidarea rolului lor de sprijin în școală.

(Vorkapić, Colomeischi & Ornaghi, 2023).

Profesori mai încrezători, școli mai sigure emoțional

Instrumente practice de implementare

Învățarea Socio-Emoțională (SEL)

(UNESCO, f.d)

Ca inițiativă de formare la nivelul școlii, în cadrul programului SEL for Schools este disponibil cursul SEL pentru profesori, dedicat cadrelor didactice pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale și integrarea acestora în practica educațională.

Beneficii:

- Dezvoltarea competențelor: facilitarea accesului profesorilor la tehnici practice de gestionare a emoțiilor și promovarea comportamentelor prosoziale;
- Integrarea în practică: oferirea de instrumente pentru ca personalul didactic să poată infuza SEL în predarea curentă;

Modelul MTSS (Multi-Tiered System of Support)

(Harlacher, 2026)

Sistemul de suport pe mai multe niveluri (MTSS) oferă școlii un cadru pentru organizarea proceselor de screening, intervenție, monitorizare și evaluare continuă a sprijinului acordat elevilor.

Modelul presupune:

- screening periodic – Behavior Screening Tools Chart
- intervenții diferențiate – Tier 2 Intervention Evaluation Tool
- îmbunătățirea continuă a proceselor – Diagnostic Data Tools for Problem Analysis
- evaluarea calității implementării prin instrumente dedicate – MTSS Fidelity of Implementation Rubric

(Youth in mind, 2022)

Ca inițiativă de screening la nivel de școală, SDQ este un instrument utilizat pentru identificarea timpurie a dificultăților emoționale și comportamentale la copii și adolescenți.

- include 25 de itemi organizați în 5 domenii: emoțional, comportament, hiperactivitate, relații cu colegii și comportament prosocial;
- permite o evaluare multi-sursă, fiind disponibile versiuni diferite pentru profesori, părinți și autoevaluare;
- există versiuni de monitorizare follow-up, care pot fi aplicate după o intervenție pentru a evalua progresul elevului.

Sustenabilitate și impactul pe termen lung

Implementarea sistemică a competențelor socio-emoționale în formare produce efecte care depășesc sala de clasă:

- prevenție și identificare timpurie a dificultăților prin sprijin socio-emoțional integrat în școală;
- sprijin pentru profesori prin competențe practice de gestionare emoțională și situații dificile;
- dezvoltarea competențelor esențiale pentru viața personală;
- reducerea nevoii de intervenții complexe pe termen lung;
- climat școlar sigur, bazat pe încredere și performanță mai bună.

Bibliografie

- Dwan-O'Reilly, M., Walsh, L., Booth, A., Heary, C., & Hennessy, E. (2024). Measuring School Staff confidence and worries to deliver Mental Health Content: An examination of the Psychometric properties of two measures in a sample of secondary School Staff. *School Mental Health*, 16(1), 41-52.
- Harlacher, J. (2026). *Keeping MTSS Simple*. <https://mtss4success.org/blog/keeping-mtss-simple>
- Ministerul Educației și Cercetării. (2025a). *Analiza stării de bine și a sănătății mintale în rândul copiilor din învățământul gimnazial în România*. [https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2025/div/RA PORT_Analiza_starii_de_bine_sanatatii_mintale_copii_gimnaziu_RO.pdf](https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2025/div/RA%20PORT_Analiza_starii_de_bine_sanatatii_mintale_copii_gimnaziu_RO.pdf)
- Ministerul Educației și Cercetării. (2025b). *Răspuns la interpelarea parlamentară privind organizarea și funcționarea unităților de învățământ preuniversitar în anul școlar 2025-2026*. Camera Deputaților. <https://www.cdep.ro/interpel/2025/r2838A.pdf>
- Ohrt, J. H., Deaton, J. D., Linich, K., Guest, J. D., Wymer, B., & Sandonato, B. (2020). Teacher training in K-12 student mental health: A systematic review. *Psychology in the Schools*, 57(5), 833-846.
- Shelemy, L., Harvey, K., & Waite, P. (2019). Supporting students' mental health in schools: what do teachers want and need?. *Emotional and behavioural difficulties*, 24(1), 100-116.
- Stănescu, A. (2025). *Doar 17% dintre elevi au apelat la consilierul școlar, deși acesta este prezent în școală, arată un raport privind starea de bine și sănătatea mintală a elevilor de gimnaziu din România / Elevii nu se simt integrați, nu au încredere în ei înșiși sau nu își pot gestiona emoțiile și așteptările legate de performanță*. Edupedu. <https://www.edupedu.ro/doar-17-dintre-elevi-au-apelat-la-consilierul-scolar-desi-acesta-este-prezent-in-scoala-arata-un-raport-privind-starea-de-bine-si-sanatatea-mintala-a-elevilor-de-gimnaziu-din-romania-elevii-nu-se/>
- UNESCO (f.d). SEL For Schools. <https://mgiep.unesco.org/course-sel-for-schools>
- Vorkapic, S., Colomeischi, A., & Ornaghi, V. (2023). PROMEHS teachers' training: The effect of PROMEHS curriculum on teachers' mental health in Croatia and Romania. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 15(3), 400-418.
- Youth in mind. (2022). *What is the SDQ?* <https://www.sdqinfo.org/a0.html>

Declarație utilizare GenAI: Pentru realizarea acestui conținut au fost utilizate următoarele instrumente:

-NotebookLM cu autentificare: a fost folosit pentru explorarea, căutarea și sintetizarea informațiilor din literatura de specialitate.

-ChatGPT în mod chat temporar: a fost folosit pentru a îmbunătăți claritatea și coerența unor secțiuni de text, precum și pentru adaptarea acestora la un stil academic și de tip policy brief.

Rezultatele oferite de aceste instrumente GenAI au fost ulterior verificate și integrate în mod critic în lucrare. Ana Coman (ana.coman03@e-uvr.ro) a făcut editările și își asumă răspunderea pentru acuratețe.